

“El transport públic podria iniciar la nova normalitat amb un 60% de la demanda habitual”

Parlem amb el director de Mobilitat de l'ATM, Lluís Alegre, responsable de coordinar l'estudi i documentació de les mesures a prendre en l'àmbit de la mobilitat després de la pandèmia

La mobilitat és un dels aspectes de la vida que s'han vist més afectats per la pandèmia de la Covid-19. La forma de moure's de les persones s'ha vist totalment trastocada durant el confinament, i tot plegat deixarà petjada també quan la desescalada culmini. El futur immediat de la mobilitat desperta algunes incerteses i reptes, i l'ATM treballa per planificar possibles escenaris i potencials mesures a prendre per garantir que la mobilitat continuï avançant cap als mateixos objectius que hi havia fins ara un cop assolida la nova normalitat: el foment del transport públic i la sostenibilitat ambiental.

Quin escenari de mobilitat ens trobem gairebé dos mesos després de l'inici del confinament?

Després de setmanes de descens quasi total de la mobilitat, sobretot del transport públic i mobilitat activa, l'activitat ha tornat als carrers i veiem augments significatius del flux de persones i vehicles a l'àrea de Barcelona, però encara molt per sota del que era habitual abans de l'inici de la pandèmia. Les dades mostren com la recuperació dels modes individuals està essent més important que la dels usuaris de transport públic en aquest primers dies d'inici de tornada a la nova normalitat. Així, l'ús del vehicle privat i de les bicicletes o els vehicles de mobilitat personal, com ara els patinets, va créixer molt més ràpidament abans de les fases de desescalada.

El transport públic està recuperant la demanda molt progressivament. Quin pronòstic es fa dels propers mesos?

Alguns estudis que ja han realitzat enquestes mostren tendències d'una certa baixada en la intenció d'ús del transport públic; així, per exemple, per al Sistema Tarifari Integrat (STI) de l'ATM de Barcelona, les previsions ens mostren que podríem acabar les fases de desconfinament i iniciar la nova normalitat en un 60% de la demanda habitual, aproximadament. Una xifra que, amb el pas dels mesos, arribaria a consolidar-se i pujaria fins més del 80%.

Es planteja un canvi important del comportament de la mobilitat?

Es derivaran molts canvis d'hàbits importants, un d'ells en la mobilitat laboral, amb un increment important del teletreball i les reunions telemàtiques, així com per la pèrdua de llocs de treball. També experimentarem la disminució dràstica de les activitats turístiques i per tant també de la mobilitat associada: en el Sistema Tarifari Integrat de l'ATM de Barcelona, que té prop de 3,5 milions de validacions en un dia laborable, entre 250.000 i 300.000 validacions són realitzades per turistes. Hi haurà molts canvis causats per la incertesa del futur, almenys fins que arribi una vacuna, i entre ells com evolucionarà l'economia i les opinions socials i com es podran prestar els serveis de transport públic i d'altres modes de mobilitat.

Quins són els principals reptes que encara el sector del transport públic?

Sobretot projectar una imatge de seguretat i confiança, consolidar-se com un sistema de transport fiable després d'aquesta pandèmia. Cal fer palès les condicions d'higiene i de servei que el facin un mode segur i atractiu, atès que és el mode que garanteix la mobilitat de tothom, a més de millorar-ne l'eficiència. És important que el transport públic recuperi la tendència a l'alça que experimentava abans de la Covid-19. Les exigències que arriben de la lluita contra la pandèmia s'han de combinar amb els objectius ambientals i de salut aprovats pel Govern de la Generalitat i que són compartits a nivell internacional. Recordem que la contaminació per òxids de nitrògen i partícules redueixen l'esperança de vida de les persones i empitjoren la seva qualitat de vida. El mateix succeeix amb el canvi climàtic a nivell global.

Quines mesures es plantegen per intentar maximitzar la recuperació?

Per començar, mantenir i incrementar moltes que ja s'estan emprant, per assegurar la neteja i higiene dels transports: desinfecció intensa, respectar les instruccions d'ocupació que donen les autoritats, ús de la mascareta, comportament organitzat en accessos i sortides, gestionar els fluxos amb senyalització, informar dels nivells d'ocupació dels vehicles. També afegir d'altres, com ara gestionar els aforaments a estacions, facilitar la mobilitat dels col·lectius vulnerables; impulsar processos de venda i validació sense contacte, alguns dels quals ja s'estan aplicant. Pel que fa al funcionament del transport amb

autobús, millorar la velocitat comercial ampliant la xarxa de carrils bus, aprofitant que els nivells de trànsit són ara inferiors. Finalment, seria convenient crear línies d'ajuda a les administracions locals perquè apliquin aquestes idees. En qualsevol cas, la gestió de la demanda serà clau, i això s'ha de fer amb altres agents, com ara administració pública, sector educatiu i empresarial, entre d'altres.

Mobilitat laboral i d'estudis tindran un paper molt rellevant en la gestió de la nova normalitat.

Sense dubtes. Tots els sectors d'activitat laboral, també administració pública, seran essencials per gestionar la nova mobilitat. Totes les empreses públiques i privades haurien d'elaborar els corresponents plans de mobilitat responsable, aplicant mesures per fomentar el teletreball, flexibilització horària i habilitant mesures alternatives a l'ús ineficient del vehicle privat, sempre que es pugui, fomentant la mobilitat activa i l'ús responsable del transport públic. En aquest sentit, l'ATM està preparant un aplicatiu per facilitar que les empreses puguin decidir i dur a terme les accions de mobilitat que creguin més adients durant aquest desconfinament. Una de les mesures estrella ha de ser la implementació del teletreball, que serà una nova realitat necessària, a partir d'ara.

Aquests canvis també s'hauran d'aplicar als centres sanitaris, ubicacions essencials durant aquestes setmanes i puntes de llances en la lluita contra la pandèmia; i als centres escolars i universitaris, que hauran de fer un esforç per esgraonar l'accés del personal i les visites. Teletreball i flexibilitat alhora permetran que el sistema de transport públic funcioni molt millor i aplanarà les puntes de demanda.

Més enllà del transport públic, quins camins s'hauran de seguir durant el 2020?

En aquells desplaçaments que ho permetin, sobretot intramunicipals, s'haurà de fomentar la mobilitat activa: a peu, en bicicleta o en vehicles de mobilitat personal, com pot ser el patinet. Això implica emprendre mesures per al seu foment, com pot ser el desplegament de carrils-bici i altres infraestructures i instal·lacions des dels municipis; ajudes per a l'adquisició de bicicletes; desenvolupar una ordenança genèrica que regularitzi l'ús dels patinets i altres vehicles de mobilitat personal; repensar carrers i vies per afavorir el flux de vianants, pensant també en l'acompanyament a persones vulnerables. D'altra banda, hem de replantejar la mobilitat en les zones de costa i platja, que a l'estiu reben molta pressió: si cal arribar en cotxe, que sigui fins a segona línia, que s'arribi als espais naturals per camins per als vianants i les bicicletes.

Barcelona, 4 de juny de 2020